

ایستگاه هواشناسی اندازه‌گیری می‌شوند درست در نمی‌آید. بنده در برشوری دیدم محاسباتی را که در شوروی برای آمدن یا نیامدن باران در اطراف دریاچه‌ای کرده بودند ۱۹ صفحه محاسبات ریاضی عالی زنجیره‌ای بود که چندین جواب مثبت یا منفی داشت. این کارها امروز تخصصی است و با اظهار نظر این جانب‌ها حل نمی‌شود.

ک وانگهی ما از روز اول همین پروژه دریاچه‌ها را بر اساس این واقعیت دردناک امروز یعنی نیامدن باران و نداشتن آب شیرین انشا کردیم. چون آب شیرین نداریم می‌خواهیم به دنبال بئس البدل آن، یعنی آب شور، برویم. آن وقت منافع دیگری هم برای آن آب شور پیش‌بینی کردیم که یکی از آنها امید به نزول باران اضافی بود.

سؤال: می‌گویند آقای طرحی به اسم «ایران‌رود» به دولت آقای خاتمی داده است. شما چه اطلاعی دارید.

جواب: در قدمت چهل ساله و ایرانی بودن و اصالت و مشروح بودن پروژه دریاچه‌های کویر ایران و سنگین بودن محتوای آن کوچک‌ترین شکی نیست. تا کنون صدها هزار صفحه درباره آن اظهار نظر و چاپ و منتشر شده است. بنده هم مطالب تبلیغی بدون امضایی را که در روزنامه اطلاعات پنجشنبه ۱۷ آذر، شماره ۲۲۰۷۹، نوشته بودند خواندم. جدی به‌نظرم نرسید. مثلاً نوشته بودند که این طرح آن طرح نیست و اسمش «ایران‌رود» است!! و خطی هم ناشیانه و غیرفنی با مداد روی نقشه ایران از غرب کویر لوت تا دریای خزر کشیده بودند. اما ادعا کرده بودند که این رودخانه (!) بلوچستان تا سیستان را آباد خواهد کرد و ده میلیارد دلار هم خرج دارد. به‌نظرم یک ادعای غیرتخصصی آمد به دلایل زیر:

اول این که اسم فارسیش (ایران‌رود) درست نیست. زیرا «رود» و رودخانه تعریف معین دارد و یک کانال پله‌پله آب شور سربالا را نمی‌توان «رود» نامید.

دوم این که ادعا کرده بودند که این رودخانه از بلوچستان تا سیستان را آباد خواهد کرد. آیا کانال آب شور کوچکی که از غرب کویر لوت بگذرد چگونه آبش یا آثار رطوبتش از عرض کویر سوزان لوت می‌گذرد و بلوچستان و سیستان را آباد می‌کند؛ مگر آن‌که فرض کنیم که پروژه مربوط به دو کانال است که یکی را هم از چاه‌بهار به داخل بلوچستان می‌برند و این فکر همان پروژه دریاچه‌های کویر ایران است که چهل سال قبل بنده انشاء کرده‌ام و صدها هزار نسخه چاپ و با مقالات متعدد روی آن بحث شده است.

سوم این که ادعا کرده بودند که: طرح فرزاد فراموش شده و به تاریخ سپرده شده (!) در حالی که آن طرح هنوز مطرح نشده و از طرف هیچ دولت یا مؤسسه‌ای رسیدگی فنی نشده که رد شده باشد. فراموش نفرمایید که طرح تونل مانس بین فرانسه و انگلیس در زمان ناپلئون ارائه شد و بعد از ۲۰۰ سال با موفقیت اجرا گردید! و طرح اختراع و ایجاد اولین راه آهن از طرف پارلمان انگلستان رد شد و بعدها دنیا از آن استفاده کردند.

چهارم این که کانالی که طول و عرض و ارتفاع آن و این که از کنار کدام کوهها می‌گذرد هنوز معلوم نیست و نقشه‌برداری نشده و مقدار خاکبرداری و مقدار آب و هدف از شیرین کردن آب آن روشن نیست - که کشاورزی یا صنعتی است یا شهری - چگونه معلوم کردید که «ده میلیارد دلار» خرج دارد و چه نتایج خواهد داشت؟ امروزه صحبت از میلیاردها دلار یا تومان یا ریال کردن آسان است اما مسئولیت هم دارد!

پس باید نتیجه گرفت که نویسنده آن مقاله تبلیغی در روزنامه اطلاعات از اصل به اصطلاح طرح ایران رود هم بی اطلاع بوده یا مثلاً تحت تأثیر احساسات به نوشتن مقاله اقدام کرده است.

نکتهٔ باریک در این بحث این است که اساساً کشیدن یک کانال آب شور